

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 500, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

POREZNE UPRAVE FEDERACIJE BIH

ZA 2008.GODINU

Broj: 08/09

Sarajevo, juni 2009. godine

**MENADŽMENTU
POREZNE UPRAVE FEDERACIJE BIH****NEZAVISNO REVIZORSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Porezne uprave Federacije BiH** za 2008. godinu (bilansa stanja na dan 31. decembar 2008. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Porezne uprave Federacije BiH odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obaveštavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed korupcije i prevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u datim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Porezne uprave Federacije BiH sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizorskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizorskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja

Smatramo da su pribavljeni revizorski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Kvalifikacija:

- 1. Odabir dobavljača za nabavku goriva je izvršen provođenjem otvorenog postupka za Središnji ured i Kantonalni porezni ured Sarajevo (75.389 KM), dok su ostali kantonalni porezni uredi samostalno vršili odabir dobavljača na osnovu konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda (135.503 KM), čime je izvršeno dijeljenje predmeta ugovora, što nije u skladu sa članovima 6. i 10. Zakona o javnim nabavkama BiH (Tačka 5.5. Izvještaja).**
- 2. Nemogućnost potvrđivanja dosljedne provedbe člana 34. Zakona o javnim nabavkama BiH, u dijelu primjene utvrđenog kriterija „stepen zadovoljenosti tehničkih**

karakteristika“ u okviru „ekonomski najpovoljnije ponude“ kod odabira najpovoljnijeg dobavljača za nabavku radnih stanica i laptopa (Tačka 5.5. Izvještaja).

3. Ne može se potvrditi opravdanost obračuna i isplate naknade za porodiljsko odsustvo, imajući u vidu da se navedena naknada, u skladu sa Instrukcijama za sačinjavanje budžetskog zahtjeva, nije mogla planirati, da se isplata vršila bez relevantne dokumentacije, kao i da se različito postupalo od strane kantonalnih poreznih ureda prilikom utvrđivanje visine iste (Tačka 5.4. Izvještaja).

Mišljenje

Po našem mišljenju, osim za efekte koje na finansijske izvještaje mogu imati stavke navedene u prethodnom pasusu, finansijski izvještaji **Porezne uprave Federacije BiH**, po svim bitnim pitanjima prikazuju istinito i objektivno stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2008. godine, rezultate poslovanja i izvršenja budžeta, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa prihvaćenim okvirom finansijskog izvještavanja tj. Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje Porezne uprave Federacije BiH u toku 2008. godine, osim za napomene navedene u tačkama 1 i 2, je bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 30.06.2009. godine

Zamjenik generalnog revizora

Branko Kolobarić, dipl. oec

Generalni revizor

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	1
3.	REZIME	1
4.	OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2007. GODINU	3
5.	NALAZI I PREPORUKE	4
5.1	Sistem internih kontrola	4
5.2	Obavljanje poslova iz nadležnosti	7
5.2.1	Informacioni sistem Porezne uprave FBiH.....	7
5.2.2	Evidencija poreznih obaveznika	8
5.2.3	Aktivnosti i spremnost Porezne uprave za implementaciju Zakona o porezu na dohodak.....	9
5.2.4	Aktivnosti i problematika poslova prinudne naplate.....	10
5.3	Budžet za 2008. godinu	11
5.4	Tekući rashodi	12
5.4.1	Izdaci za bruto plaće.....	12
5.4.2	Izdaci za materijal i usluge	12
5.5	Nabavke i kapitalni izdaci.....	12
5.6	Ostali nalazi.....	13
6.	KOMENTAR	14
PRILOG BR. 1		1
Izvršenje budžeta Porezne uprave FBiH na dan 31.12.2008. godine		1

IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
POREZNE UPRAVE FEDERACIJE BIH
za 2008. godinu

1. UVOD

Porezna uprava Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu - Porezna uprava) je federalna uprava u sastavu Federalnog ministarstva finansija koja na osnovu Zakona o poreznoj upravi Federacije BiH («Sl.novine Federacije BiH» broj 33/02, 28/04) i u skladu sa drugim federalnim propisima vrši upravne i druge stručne poslove u oblasti javnih prihoda na teritoriji Federacije BiH.

Zakonom o poreznoj upravi Federacije BiH (u daljem tekstu - Zakon o poreznoj upravi), propisani su poslovi i zadaci Porezne uprave i njenih radnika, kao i njihova prava i obaveze, od kojih su najznačajniji: vođenje evidencija poreznih obveznika, izvršavanje naloga za plaćanje, obavljanje inspekcijuskog nadzora, izvršavanje aktivnosti prinudne naplate, provođenje poreznih istraga, vođenje postupaka i izricanje kazni za porezne prekršaje, koordinacija aktivnosti sa sudovima i saradnja sa institucijama nadležnim za provođenje istraga. U okviru svojih ovlaštenja utvrđenih zakonima Federacije BiH, Porezna uprava i njeni radnici imaju obavezu i odgovornost da se pridržavaju svih zakona Federacije BiH.

Radom Porezne uprave rukovodi direktor koji ima svog zamjenika. Direktor i zamjenik direktora za svoj rad i upravljanje Poreznom upravom odgovorni su resomom Federalnom ministarstvu finansija (u daljem tekstu – Ministarstvo finansija) i Vladi Federacije BiH.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji sistematizovana su 1.562 radna mjesta, dok su Budžetom za 2008. godinu odobrena sredstva za 1.340 izvršioca. Na dan 31.12.2008. godine, u Poreznoj upravi je bilo 1.290 uposlenih.

Sjedište Porezne uprave je u Sarajevu, Husrefa Redžića broj 4.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Porezne uprave za 2008. godinu i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Porezne uprave na dan 31.12.2008. godine, izvršenje budžeta za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u periodu od decembra 2008. godine do juna 2009. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzoraka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

3. REZIME

Izvršenom revizijom poslovanja Porezne uprave za 2008. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo slijedeće preporuke:

- *U saradnji sa Ministarstvom finansija inicirati donošenje Izmjena i dopuna Zakona o poreznoj upravi FBiH, od strane nadležnih organa i institucija, kojima bi se tačno utvrdili poslovi i zadaci Porezne uprave obzirom da je jedan dio poslova utvrđen Zakonom o poreznoj upravi FBiH prenesen u nadležnost Uprave za indirektno oporezivanje.*

- *Prema Ministarstvu finansija inicirati donošenje Izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave, kojim bi se izvršilo usklađivanje istog sa poslovima iz stvarne nadležnosti, uključujući dodatne poslove i nadležnosti po osnovu novih zakona o oporezivanju direktnih poreza.*
- *Preporučuje se da Odsjek za unutrašnju kontrolu obavlja sve poslove utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave FBiH, s tim da je potrebno da se donese Godišnji plan aktivnosti, uz saglasnost od strane ovlaštene osobe.*
- *Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju dosljedne primjene zakona i ostalih propisa. Naglašavamo potrebu Izmjena Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima u dijelu adekvatnog opisa procesa Porezne uprave, utvrđivanja stepena rizika i predlaganja kontrolnih aktivnosti, kao i potrebu vršenja nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola u cilju njenog kontinuiranog unapređenja.*
- *Prilikom likvidiranja i unošenja obaveza prema dobavljačima na plaćanje u sistem trezora, prethodno je potrebno izvršiti ovjeravanje i potpisivanje knjigovodstvenih isprava od strane direktora ili lica koje on pismeno ovlasti, u skladu sa Uputstvom o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora.*
- *U skladu sa zakonskim i ostalim propisima, potrebno je vršiti ocjenjivanje rukovodećih državnih službenika, u cilju efikasnijeg upravljanja i provođenja ciljeva i zadataka Porezne uprave.*
- *U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika potrebno je uspostaviti funkciju interne revizije.*
- *Preporučujemo izmještanje rezervnih kopija zaštite podataka Porezne uprave na udaljene lokacije, kao i izradu Plana kontinuiteta poslovnih aktivnosti i oporavak od katastrofe.*
- *U saradnji sa nadležnim organima i institucijama nastaviti aktivnosti vezane za mogućnost korištenja bežičnog SDH sistema za prijenos podataka u cilju poboljšavanja komunikacije između poreznih ispostava i centralne baze podataka koja je neophodna za obavljanje redovnih poslova i zadataka iz nadležnosti Porezne uprave.*
- *Nastaviti aktivnosti vezane za redizajn procesa knjiženja poreskih obaveznika, odnosno centralizovano vođenje registra poreskih obaveznika.*
- *U saradnji sa Ministarstvom finansija, nastaviti aktivnosti u cilju otklanjanja utvrđenih razloga za pojavu značajnog broja izvršenih uplata javnih prihoda koji se ne mogu evidentirati na karticama poreskih obaveznika.*
- *Preporučuje se uvid u dokumentaciju i utvrđivanje razloga različitog iskazivanja podataka o ostvarenim javnim prihodima iz nadležnosti Porezne uprave sa podacima s kojim raspolaže Ministarstvo finansija i poduzimanje aktivnosti u skladu sa utvrđenim.*
- *Izvršiti analizu provedenih aktivnosti u proteklom periodu, vezanih za implementaciju Zakona o porezu na dohodak, sa posebnim osvrtom na uzroke koji su doveli do kašnjenja u izdavanju poreznih kartica, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere u cilju dosljednog izvršavanja zakonskih propisa iz nadležnosti Porezne uprave.*
- *Imajući u vidu da je nadogradnja „Novog poreznog informatičkog sistema Porezne uprave“ (nPIS-a) neophodna u implementaciji postojećih poreznih zakona, potrebno je sačiniti detaljni Plan finansijskih potreba za razvoj istog u narednom periodu, te u saradnji sa Ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti u cilju realizacije plana.*
- *U narednom periodu, potrebno je kroz razvoj „Novog informacionog poreznog sistema“ (nPIS-a) razviti aplikativni modul za podršku, koji će omogućiti procesuiranje i praćenje svih koraka u postupku prinudne naplate, na nivou Porezne uprave, u cilju efikasnije naplate javnih prihoda.*
- *Potrebno je, uz informacionu podršku putem softvera, na nivou Središnjeg ureda uspostaviti pomoćnu evidenciju upisanih hipoteka, koje se stavljaju ukoliko porezni obaveznici ne plate porezne obaveze u roku određenom u nalogu za plaćanje, u skladu sa članom 50. Zakona o poreznoj upravi.*

- *Prema Ministarstvu finansija inicirati donošenje Izmjena i dopuna Pravilnika o procedurama prinudne naplate poreznih obaveza, u vezi sa načinom postupanja sa oduzetom robom koja je izuzeta u postupku prinudne naplate, a ista se ne može vratiti dužniku nakon svih poduzetih postupaka prodaje.*
- *Izdatke za bruto plaće i naknade isplaćivati samo za namjene i u visini utvrđenoj u posebnom dijelu Budžeta FBiH, a u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH.*
- *U saradnji sa resornim Ministarstvom finansija, i dalje poduzimati aktivnosti u cilju iznalaženja trajnog rješenja za smještaj organizacionih jedinica Porezne uprave, odnosno smanjenja izdataka za unajmljivanje imovine i opreme.*
- *Odabir dobavljača za nabavku goriva vršiti uz dosljedno poštivanje članova 6. i 10. Zakona o javnim nabavkama BiH.*
- *Jasno definisati kriterije, sa mjerljivim parametrima, na osnovu kojih će se izvršiti bodovanje tehničkih karakteristika ponuđene opreme (ili njenog kvaliteta), koji moraju biti objektivni, mjerljivi i brojčano iskazivi, u cilju odabira „ekonomski najpovoljnije ponude“ u skladu sa članom 34. Zakona o javnim nabavkama BiH.*
- *Kako bi se obezbjedila sredstava za izmirenje pravosnažnih presuda po osnovu manje isplaćenog regresa i jubilarnih nagrada iz 2005. godine, i dalje poduzimati aktivnosti prema Ministarstvu finansija, u cilju uštede sredstava na ime sudskih troškova i zateznih kamata (koje se obračunavaju zbog neizmirenih dugovanja u zakonskom roku).*
- *Potrebno je izvršiti usaglašavanje podataka o izvršenim isplatama, u prethodnom periodu, jubilarnih nagrada od strane Ministarstva finansija, po osnovu sudskih izvršnih rješenja i od strane Porezne uprave iz redovnih sredstava, kako bi se mogla provesti procedura povrata eventualno duplo isplaćenih sredstava po istom osnovu.*

4. OSVRT NA PREPORUKE REVIZIJE ZA 2007. GODINU

Na osnovu izvršene revizije finansijskih izvještaja za 2008. godinu, a u sklopu iste i provjere da li je postupljeno po preporukama datim u prethodnim revizijama, ističemo da **Porezna uprava nije postupila po preporukama koje se odnose na:**

- raspoređivanje uposlenika nije izvršeno u skladu sa važećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta;
- uspostavu interne revizije, kao posebne, neovisne organizacione jedinice;
- preispitivanje postojeće organizacije i sistematizacije radnih mjesta u cilju poboljšanja rezultata u prinudnoj naplati. Sistematizovana radna mjesta u Sektoru za prinudnu naplatu još uvijek nisu popunjena sa adekvatnim stručnim kadrovima.

Preporuke po kojima je djelimično postupljeno odnose se na:

- pokretanje aktivnosti vezano za izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji;
- dosljedno poštivanje svih donesenih pisanih procedura i kontinuirano praćenje njihove primjene, a posebno Procedure o uslovima i načinu korištenja službenih vozila i Normativa za trošak goriva službenih vozila;
- donošenje Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima, na osnovu urađenih i ovjerenih pisanih procedura i postupaka za svaki proces rada, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika;
- poboljšanje procesa evidentiranja poreskih obveznika, obzirom da još uvijek nije uvedeno centralizovano vođenje registra poreskih obveznika, ali je uvođenje i postupak izrade novog dizajna u toku, kojim će se omogućiti pristup aplikaciji tako da podaci budu dostupni u mjeri koliko je i potrebno za obavljanje radnog zadatka;

- iniciranje unapređenja postojećeg ili donošenje novog provedbenog akta, putem resornog Federalnog ministarstva finansija, kojim bi se depozitne banke čvršće obavezale na prijem i obradu samo ispravnih naloga sa kompletnim podacima o uplatama, obzirom da su pokrenute ove aktivnosti;
- poduzimanje aktivnosti na zaštiti podataka, obzirom da se redovno radi backup cijelog sistema, ali još uvijek nisu određene lokacije za izmještanje rezervnih kopija;
- jačanje vlastite baze IT specijalista, uz kontinuiranu edukaciju;
- poduzimanje aktivnosti, u skladu sa važećim zakonskim propisima, kako bi se blagovremeno obezbijedila potrebna sredstva za izmirenje obaveza po osnovu konačnih sudskih presuda.

Preporuke koje je Porezna uprava ispoštovala odnose se na:

- inicirane izmjene i dopune Zakona o poreznoj upravi Federacije BiH;
- sačinjavanje stručne, sveobuhvatne i objektivne analize postojećeg sistema prije donošenja konačne odluke o zamjeni baze i softverskog rješenja;
- sačinjen je detaljan Plan implementacije modula za podršku primjene Zakona o porezu na dohodak;
- poseban dodatak za posebne uslove rada tretira se kao dodatno primanje i na isti se obračunava porez u skladu sa Zakonom o porezu na plaću;
- postupanje u skladu sa članom 13. Zakona o javnim nabavkama, u dijelu navođenja svih propisanih podataka, uključujući količine u tenderskoj dokumentaciji.

U obavljenoj konačnoj reviziji nismo mogli izvršiti ocjenu da li je implementiran sigurnosni sistem kako bi se informacioni sistem osigurao od mogućnosti neovlaštenog pristupa, zbog važnosti pouzdanih komunikacija za rad projekta u ostvarenju integriteta raspoloživosti i tajnosti podataka koji se prenose.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1 Sistem internih kontrola

Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na rukovodstvu Porezne uprave čiji temelj predstavlja postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je na uspostavljanju adekvatne organizacione strukture i donošenju kvalitetnih internih akata, u skladu sa postojećim zakonskim propisima.

Zakonom o poreznoj upravi regulisana je i organizacija i rukovođenje Poreznom upravom. Prema istom Zakonu, Porezna uprava je organizovana na tri nivoa, i to: Središnji ured, kantonalni porezni uredi i porezne ispostave, što je razrađeno i utvrđeno postojećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Porezne uprave FBiH, donesenim u junu 2006. godine (u daljem tekstu: Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji). Nakon stupanja na snagu Zakona o sistemu indirektnog oporezivanja u BiH, Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje i Zakona o porezu na dodatnu vrijednost, značajan dio poslova iz nadležnosti Porezne uprave prenesen je na nivo države, a da još uvijek nije izvršeno usaglašavanje Zakona o Poreznoj upravi sa stvarnim poslovima koji su ostali u nadležnosti iste (direktni porezi, doprinosi, neporezni prihodi, naknade i takse). Prema prezentiranoj dokumentaciji i informacijama sa kojima raspolažemo, od strane Porezne uprave, u 2007. godini inicirane aktivnosti na izmjeni Zakona o Poreznoj upravi, nastavljene su i u drugoj polovini 2008. godine, međutim, iste su tek u junu 2009. godine rezultirale utvrđivanjem Nacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poreznoj upravi FBiH od strane Vlade FBiH.

Uvidom u Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji, koji kao pisana procedura čini temelj i sastavni dio sistema internih kontrola, jer se njime uređuje način rada i rukovođenja, kao i opis radnih mjesta za obavljanje poslova i zadataka, konstatovali smo da unutrašnja organizacija i sistematizacija u potpunosti ne udovoljava zahtjevima i ciljevima Porezne uprave. Postojeći Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji nije usaglašen sa poslovima iz stvarne nadležnosti Porezne uprave, kao ni stvarna organizacija i sistematizacija radnih mjesta. Poslovi inspekcijeskog nadzora i dalje se obavljaju u okviru Sektora za kontrolu velikih poreskih obveznika, iako je Pravilnikom predviđeno da se isti obavljaju u okviru Sektora za prinudnu naplatu i inspekcijiski nadzor.

U okviru Sektora za strateško planiranje, unutrašnju kontrolu i odnose sa javnošću organizovan je Odsjek za unutrašnju kontrolu, koji nije dovoljno popunjen (popunjeno samo radno mjesto šefa Odsjeka i

mlađeg referenta za kancelarijsko poslovanje). U Programu rada Porezne uprave naveden je okvir poslova i aktivnosti koje je Odsjek trebao obavljati u 2008. godini. Prema prezentiranom Izvještaju o radu, konstatovano je da je, u revidiranoj godini, akcenat rada Odsjeka uglavnom bio na obavljanju kontrole prometa nekretninama i ukupnog prihoda građana, te kontroli po podnesenim prijavama od strane poreznih obaveznika. Zbog naprijed navedenog ne može se potvrditi da je Odsjek za unutrašnju kontrolu, u potpunosti, obavljao poslove propisane Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. **Imajući u vidu složenost organizacije i značajnost obavljanja poslova iz nadležnosti Porezne uprave, mišljenja smo da bi Odsjek trebalo organizovati i osposobiti da prati i nadgleda sve procese rada i poštivanje internih procedura, da vrši kontrolu ovlaštenja i podjele ključnih dužnosti i odgovornosti između uposlenika, a posebno kontrolu provođenja postupaka i procedura prinudne naplate, raspolaganja i prodaje oduzete robe, obzirom da su ovi podaci označeni kao porezna tajna. Radi toga Odsjek treba da je adekvatno popunjen, organizacijski samostalan i direktno odgovoran direktoru.**

Na dan 31.12.2008. godine u Poreznoj upravi je bilo raspoređeno 1.290 izvršilaca, od ukupno sistematizovanih 1.562 radnih mjesta, dok su 272 radna mjesta nepopunjena. Evidentna je nepopunjenost radnih mjesta u svim sektorima Središnjeg ureda, kao i u većini kantonalnih ureda. To je posebno izraženo u Sektoru za poreznu obradu, izvještavanje i informacionu tehnologiju, Sektoru za prinudnu naplatu i inspekcijски nadzor i kantonalnim službama prinudne naplate. U odnosu na prethodnu godinu, ukupan broj zaposlenih manji je za 24, a u toku 2008. godine primljeno je 8 pripravnika. Pored navedenog smanjenja uposlenih, nastalog kao posljedica odliva stručnog kadra (dobrovoljni odlazak, penzionisanje, smrt), izvjesno je da će Agencija za državnu službu FBiH donijeti konačna rješenja o prestanku radnog odnosa za 32 državna službenika, za koje se u postupku revizije radno – pravnog statusa, koja je obavljena u skladu sa članom 67. Zakona o državnoj službi u FBiH, utvrdila da nisu u zakonskom roku stekli univerzitetsku diplomu, odnosno VII stepen stručne spreme ili da ne ispunjavaju posebne uslove, u pogledu vrste stručne spreme, utvrđene postojećim Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Kako bi dio uposlenika ostao na radnim mjestima, od strane Porezne uprave inicirane su izmjene i dopune Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, na koji je Vlada FBiH dala saglasnost 29.01.2009. godine. U toku 2008. godine, na više puta upućivane zahtjeve od strane Porezne uprave, za prijem 40 novih uposlenih, u kojima je potreba prijema istih obrazlagana primjenom novih poreznih zakona i novog načina obračuna i naplate doprinosa, mogućnošću prestanka radnog odnosa za određeni broj uposlenika (nakon izvršene revizije Agencije za državnu službu FBiH), kao i odlaskom uposlenika usljed dobrovoljnog prekida radnog odnosa, federalni ministar finansija je dao saglasnost za popunu 10 radnih mjesta, za koje je procedura prijema u toku.

Vezano za usklađivanje organizacije i sistematizacije radnih mjesta sa poslovima iz stvarne nadležnosti Porezne uprave, u septembru 2008. godine direktor je formirao Komisiju za izradu Prijedloga Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji koja je pored navedenog trebala uzeti u obzir i dodatne poslove i nadležnosti po osnovu donošenja novih zakona o oporezivanju direktnih poreza.

U skladu sa zakonskim propisima i podzakonskim aktima, Porezna uprava je u oktobru 2008. godine donijela Pravilnik o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima. Navedenim Pravilnikom nije adekvatno obuhvaćena funkcija i aktivnosti Porezne uprave (opisi procesa), na osnovu kojih je trebalo utvrditi stepen rizika (visok, srednji i nizak) po aktivnostima i predložiti mjere za sprečavanje mogućnosti pojave grešaka, nepravilnosti, neovlaštene upotrebe ili neodgovarajućih rezultata programa, kao i eventualnih zloupotreba ili lošeg upravljanja. Pravilnikom o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima predviđeno je da postupke nadgledanja zakonitosti i provođenja pisanih internih kontrolnih postupaka i procedura vrši interna revizija. Međutim, obzirom da nije usvojen novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave, još uvijek nije organizovana, niti je uspostavljena interna revizija, kao posebno tijelo, koje treba da neovisno i objektivno utvrđuje ostvarivanje vlastitih cjelovitih zadataka i funkcija, kako je propisano odredbama člana 63. Zakona o budžetima u Federaciji BiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika.

U skladu sa članom 108. Zakona o organizaciji organa uprave u FBiH naredbodavac za korištenje sredstava za rad Porezne uprave je direktor, a u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji direktor odlučuje o korištenju finansijskih i materijalnih sredstava za koje je nadležan i odlučuje o pravima, dužnostima i odgovornostima službenika i namještenika iz radnog odnosa ili u vezi sa radnim odnosom. Prema prezentiranim ovlaštenjima, direktor je u 2008. godini rukovodiocima kantonalnih poreznih ureda prenio ovlaštenje da u njegovo ime mogu potpisivati rješenja o plaći i rješenja o povećanju plaće, kao i da po zahtjevima uposlenih, u kantonalnim poreznim uredima, donose rješenja u skladu sa Uredbom o naknadama

i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće. Isto tako kantonalni porezni uredi, mogu na osnovu prethodno dobivene saglasnosti od strane direktora, provoditi proceduru nabavki i na osnovu provedenih postupaka, odnosno zaključenih ugovora sa odabranim dobavljačima stvarati obaveze koje se kasnije u Središnjem uredu unose na plaćanje u sistem trezora. **Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da se pristigle fakture, koje se odnose na stvorene obaveze od strane kantonalnih poreznih ureda unose u trezorsku aplikaciju na plaćanje, bez prethodno izvršenog ovjeravanja i potpisivanja knjigovodstvenih isprava od strane direktora ili lica koje je on pismeno ovlastio, odnosno propisanih obrazaca na osnovu kojih se vrši unos podataka, što nije u skladu sa Uputstvom o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa trezora.** Prije unošenja računa na plaćanje, prilikom njihovog likvidiranja vrši se samo računska, ali ne i suštinska kontrola, kojom bi se moglo potvrditi da je roba isporučena u skladu sa narudžbom ili ugovorom.

Direktor je prenio ovlaštenja rukovodiocima kantonalnih poreznih ureda i da provedu procedure za ocjenjivanje službenika/ namještenika uposlenih u kantonalnim poreznim uredima i pripadajućim organizacijskim jedinicama, s tim da rješenja o konačnoj ocjeni rada službenika/ namještenika donesu uz njegovu prethodnu saglasnost. U revidiranoj godini izvršeno je ocjenjivanje službenika i namještenika Porezne uprave, međutim, utvrdili smo da rukovodeći državni službenici nisu ocjenjeni, iako je navedeno, u skladu sa postojećim propisima, obaveza direktora, a što se može odraziti na efikasnost upravljanja i provođenje ciljeva i zadataka Porezne uprave.

Nakon provedene revizije finansijskih izvještaja za 2008. godinu utvrđeno je da je sistem internih kontrola unaprijeđen u odnosu na raniji period, ali da je još uvijek nezadovoljavajući u dijelu dosljedne primjene zakonskih propisa, vezanih za provođenje javnih nabavki (Tačka 5.5. Izvještaja) i isplata naknada za porodiljsko odsustvo (Tačka 5.4. Izvještaja). Također smo konstatovali da je, u cilju uspostavljanja funkcionalnog sistema internih kontrola, potrebno izvršiti dopunu postojećeg Pravilnika o popisu imovine, obaveza, potraživanja i zaliha Porezne uprave, u dijelu postupanja i praćenja donesenih odluka o rashodovanju imovine. Konstatovali smo da se za vozila koja koristi Središnji ured u potpunosti i dosljedno ne provode Procedure o uslovima i načinu korištenja službenih vozila, odnosno da se ne vodi potpuna evidencija o prosječnoj potrošnji goriva, evidencija o izvršenom servisiranju vozila, kao i da pojedini putni nalozi ne sadrže sve potrebne elemente.

U saradnji sa Ministarstvom finansija inicirati donošenje Izmjena i dopuna Zakona o poreznoj upravi FBiH, od strane nadležnih organa i institucija, kojima bi se tačno utvrdili poslovi i zadaci Porezne uprave obzirom da je jedan dio poslova utvrđen Zakonom o poreznoj upravi FBiH prenesen u nadležnost Uprave za indirektno oporezivanje.

Prema Ministarstvu finansija inicirati donošenje Izmjene Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave, kojim bi se izvršilo usklađivanje istog sa poslovima iz stvarne nadležnosti, uključujući dodatne poslove i nadležnosti po osnovu novih zakona o oporezivanju direktnih poreza.

Preporučuje se da Odsjek za unutrašnju kontrolu obavlja sve poslove utvrđene Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave FBiH, s tim da je potrebno da se donese Godišnji plan aktivnosti, uz saglasnost od strane ovlaštene osobe.

Poboljšati funkcionisanje sistema internih kontrola u cilju dosljedne primjene zakona i ostalih propisa. Naglašavamo potrebu Izmjena Pravilnika o internim kontrolama i internim kontrolnim postupcima u dijelu adekvatnog opisa procesa Porezne uprave, utvrđivanja stepena rizika i predlaganja kontrolnih aktivnosti, kao i potrebu vršenja nadzora nad djelovanjem postojećeg sistema internih kontrola u cilju njenog kontinuiranog unapređenja.

Prilikom likvidiranja i unošenja obaveza prema dobavljačima na plaćanje u sistem trezora, prethodno je potrebno izvršiti ovjeravanje i potpisivanje knjigovodstvenih isprava od strane direktora ili lica koje on pismeno ovlasti, u skladu sa Uputstvom o izvršavanju budžeta sa Jedinstvenog računa Trezora.

U skladu sa zakonskim i ostalim propisima, potrebno je vršiti ocjenjivanje rukovodećih državnih službenika, u cilju efikasnijeg upravljanja i provođenja ciljeva i zadataka Porezne uprave.

U skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Pravilnikom o internoj reviziji budžetskih korisnika potrebno je uspostaviti funkciju interne revizije.

5.2 Obavljanje poslova iz nadležnosti

Od svih poslova i zadataka iz nadležnosti Porezne uprave, poseban značaj imaju i najaktuelniji su evidencija poreznih obaveznika, uključujući IT sistem i poslovi prinudne naplate.

5.2.1 Informacioni sistem Porezne uprave FBiH

Sadašnji informacioni sistem Porezne uprave je razvijen u sklopu realizacije USAID - ovih projekata, u vezi sa modernizacijom porezne administracije u oblasti informacionih tehnologija, u vremenskom periodu od 2001 – 2006. godine pod nazivom TAMP (Tax Administration Modernization Project). Za vrijeme trajanja **projekta TAMP I**, urađena je registracija poreznih obaveznika za svaki entitet i Brčko Distrikt, uvođenjem trinaestocifrenog identifikacionog broja poreznog obaveznika (TIN-a). Obzirom da, na nivou entiteta, kao ni sa Distrikom Brčko nema razmjene podataka o registrovanim poreznim obaveznicima, još uvijek nije moguće kvalitetno pratiti kretanje poreznih obaveznika i područje na kojem djeluju.

TAMP II projekat je trebao da objedini, razvije i unaprijedi porezno knjigovodstvo, kao osnovu za dalji razvoj aplikativnih rješenja za podršku osnovnih procesa porezne uprave, tj. kontrole – inspekcije i prisilne naplate, te rješavanje žalbi. U sklopu realizacije projekta urađeno je aplikativno rješenje za postojeće porezno knjigovodstvo i obradu poreznih prijava i povezivanje svih organizacijskih jedinica Porezne uprave na komunikacionom nivou koristeći kombinaciju bežičnog (wireless) i telekomunikacionih načina povezivanja. U toku realizacije projekta došlo je najprije do zastoja u razvoju, a zatim i do promjene platformi u vezi aplikativnih rješenja, što je prouzrokovalo ponovno programiranje do tada urađenog aplikativnog rješenja i prebacivanja podataka na novu bazu podataka, odnosno do nepotpunosti ponuđenog aplikativnog rješenja za porezno knjigovodstvo, što sada rezultira problemima u radu poreznih ispostava. **Prema prezentiranoj dokumentaciji i izjavi odgovornih osoba, radi se o nestandardnim platformama koje imaju ograničene mogućnosti prilagodbe promjenama koje se dešavaju u poreznoj regulativi.**

Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da Porezna uprava već duže vrijeme ima problem IT komunikacija. Naime, Projektom TAMP II razvijenom bežičnom komunikacijom (wireless), uz pomoć uređaja za povezivanje svih ureda i ispostava (Canopy motorola), na području Federacije BiH bilo je povezano 85 jedinica. Sporazumom između BiH i USAID-a, funkcionisanje i odgovornost za održavanje mreže za bežične komunikacije je na državnom nivou, a radi isključivog korištenja iste za poslove vlasti, prenesena je u nadležnost CIPS-a. Nakon prelaska bežične mreže u nadležnost CIPS-a, u mrežu su se uključile i ostale institucije vlasti (MUP, SIPA, DGS, OSA, sudovi), što je prouzrokovalo da je Porezna uprava, koristeći ovaj način konekcije, imala smanjen opseg za prijenos podataka iz ispostava u centralnu bazu podataka, što se odražavalo na nemogućnost izdavanja poreznih uvjerenja poreznim obaveznicima i obavljanje svakodnevnih poslova u poreznoj administraciji. U cilju rješavanja nastalih problema, u vezi komunikacije između ispostava i centralne baze podataka, Porezna uprava je osposobila paralelnu mrežu, (VPN mrežu), putem interneta, a preko priključaka telekom operatera (ADSL, ISDN), čime je fizički sa centralnom bazom u Središnjem uredu povezano 90 organizacionih jedinica – lokacija. **U međuvremenu, CIPS je sa MUP-ovima razvio projekat licencirane SDH, bežične mreže sa profesionalnim uređajima na državnom nivou, čiji je frekventni opseg zaštićen, licenciran i odobren od RAK-a, a ne slobodan kao ranije. Ovim je CIPS izgubio interes za daljim održavanjem i plaćanjem troškova bežične komunikacije, odnosno Canopy mreže, a porezne uprave dolaze u situaciju da za uređaje koji su im neophodni moraju preuzeti obavezu plaćanja i održavanja istih. Da bi se prevazišao postojeći nedostatak, obzirom da je Direkcija za implementaciju CIPS projekta 14.04.2008. godine zatražila od Porezne uprave FBiH da od nadležnih tijela ili institucija pribavi autentično tumačenje odredbi zakona, koje će nedvosmisleno potvrditi da su organ od sigurnosnog značaja i institucija za sprovođenje zakona, Porezna uprava je, putem Federalnog ministarstva finansija, zatražila autentično tumačenje Zakona o poreznoj upravi FBiH (član 7, stav 1, alineja 26. i 27.), kako bi mogla postati korisnik najnovije, savremene SDH mreže. Prema najnovijim informacijama, Vlada FBiH je 10. juna 2009. godine donijela Zaključak V broj 402/2009 o pokretanju Inicijative za autentično tumačenje navedenog člana Zakona o poreznoj upravi FBiH prema Zastupničkom domu FBiH, i da se istovremeno Savjetu ministara BiH dostavi obavijest o pokretanju iste, kao i Mišljenje Vlade FBiH da je nesporno da je Porezna uprava organ od bezbjednosnog značaja i institucija za provođenje**

zakona, te da se treba uključiti u SDH sistem za prijenos podataka za potrebe organa bezbjednosti BiH.

Projektom TAMP III trebalo je aplikativno riješiti inspekcijski nadzor i prinudnu naplatu, kao i obračun kamata. Međutim isti nije implementiran već su napravljeni samo polazni teoretski dokumenti koji bi se koristili za daljnju analizu sistema u cilju podrške istima.

Preporučujemo izmještanje rezervnih kopija zaštite podataka Porezne uprave na udaljene lokacije, kao i izradu Plana kontinuiteta poslovnih aktivnosti i oporavak od katastrofe.

U saradnji sa nadležnim organima i institucijama nastaviti aktivnosti vezane za mogućnost korištenja bežičnog SDH sistema za prijenos podataka u cilju poboljšavanja komunikacije između poreznih ispostava i centralne baze podataka koja je neophodna za obavljanje redovnih poslova i zadataka iz nadležnosti Porezne uprave.

5.2.2 Evidencija poreznih obaveznika

U Federaciji BiH registracija poreznih obaveznika se vrši na kantonalnom nivou, tj. formiraju se kantonalne baze podataka koje se sedmično objedinjuju na nivou Središnjeg ureda, a prema prezentiranoj dokumentaciji navedeno je razlog što se ne raspolaže sa pravovremenom informacijom za praćenje rada poreznih obaveznika. Prema podacima Porezne uprave, na dan 31.12.2008. godine, ukupno je registrovano 114.336 poreznih obaveznika, od čega 63.280 pravnih lica i 51.056 fizičkih lica. Podaci o građanima, kao poreznim obaveznicima, preuzimaju se iz CIPS – ove baze podataka, a na datum bilansa, po različitim osnovama, evidentirano je 1.514.841 građana. Osim registrovanih pravnih lica, poduzetnika i građana kao uplatioci javnih prihoda često se javljaju i drugi subjekti (stranci i maloljetne osobe) što često uzrokuje probleme u identifikaciji uplatioca sredstava.

Od strane poreznih ispostava i Odsjeka za obradu podataka u Sarajevu i Mostaru vrši se unošenje obaveza poreznih obaveznika, gdje se vrši i obrada poreznih prijava. U ispostavama se vrši obrada za sve prijave u vezi sa Zakonom o porezu na dohodak, Zakonom o porezu na dobit i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o doprinosima, dok se sve ostale prijave za sada obrađuju u Odsjecima za obradu podataka. Prijem i skeniranje prijava se vrši u poreznim ispostavama, a Odsjeci za obradu dokumenata u Sarajevu i Mostaru vrše unos podataka sa skeniranih prijava. Prema „Informaciji o stanju i problematici u vezi sa informatičkim sistemom u Poreznoj upravi FBiH“, obrade prijavi nisu neposredno vezane za profil poreznih obaveznika, koji se nalaze u poreznom registru i na njima se ne vrši kontrola pravovremenosti podnošenja istih, a sadašnje rješenje kojim se koristi skeniranje poreznih prijavi neadekvatno je pošto kreira neprihvatljivo visok broj grešaka, što dovodi do stanja da čak i do 50 % prijavi u nekim periodima nisu blagovremeno knjižene.

Podaci o uplatama javnih prihoda preuzimaju se iz depozitnih banaka u elektronskoj formi, u obliku RAS fajla koji se dostavlja putem interneta, kao prilog e- mail poruke. Usaglašavanje (knjiženje uplata) vrši se automatski, na osnovu CIPS-ove baze podataka građana (JMBG-a) i registrovane baze podataka jedinstvenih identifikacionih brojeva poreznih obaveznika - pravnih i fizičkih lica (TIN – ova). Međutim, ukoliko porezni obaveznici ili službenici na uplatnim mjestima, tačno i ispravno ne popune nalog za plaćanje javnih prihoda, tada se ni predmetne uplate, koje od strane banaka dolaze u RAS datoteci, ne mogu automatski rasknjižiti na knjigovodstvenoj kartici poreznog obaveznika, i ostaju neproknjižene. Uvidom u dokumentaciju, konstatovali smo da depozitne banke i dalje dostavljaju nepotpune podatke o uplatama poreznih i neporeznih prihoda, a najveće greške su u brojevima TIN-ova i JMBG-a. Prema prezentiranim podacima od strane odgovorne osobe, u vremenskom periodu od 01.01. - 31.12.2008. godine, od strane banaka dostavljene su 28.283 uplate, u ukupnom iznosu od 31.812.020 KM, a na kojima je umjesto TIN – ova poreznih obaveznika (13 – cifrenog registracijskog broja) bilo upisano 13 nula ili jedinica, a na osnovu urađene analize od strane Sektora za poreznu obradu podataka, informacionu tehnologiju i izvještavanje utvrđeno je da se 27.204 uplate (u iznosu od 31.392.122 KM) odnose na uplate izvršene sa depozitnih računa Tuzlanskog i Bosansko – podrinjskog kantona, što je svakako potrebno pokušati razriješiti u narednom periodu. Jednim dijelom, kao posljedica navedenog, u 2008. godini 8.121 uplata je ostala nerasknjižena na karticama poreznih obaveznika ili 2.866.510 KM, što u odnosu na broj nerasknjiženih uplata prethodne godine od 34.395 (u iznosu od 19.064.571 KM) predstavlja značajno smanjenje. **Uzimajući u obzir vrijednost izvršenih uplata javnih prihoda koji nisu evidentirani na karticama poreznih obaveznika u 2008. godini (2.866.510 KM), ne može se potvrditi da Porezna uprava**

raspolaze sa potpunim informacijama o utvrđenim, izmirenim i neizmirenim obavezama poreznih obaveznika za uplatu javnih prihoda.

Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da se između Porezne uprave i Trezora FBiH, odnosno Federalnog ministarstva finansija ne vrši knjigovodstvena konsolidacija, kada se radi o iznosima naplaćenih javnih prihoda, što dovodi do značajnih razlika, prilikom prezentiranja izvještaja od strane istih. **Prema prezentiranim podacima u Izvještaju o prikupljenim poreznim i neporeznim javnim prihodima i radu Porezne uprave FBiH za 2008. godinu ukupno ostvareni porezni i neporezni javni prihodi u Federaciji BiH, u 2008. godini iznose 3.627.832.650 KM, dok visina istih prema prezentiranom Izvještaju koji je sačinjen od strane Federalnog ministarstva finansija iznosi 3.793.082.975 KM, što predstavlja razliku od 165.250.325 KM.**

Nastaviti aktivnosti vezane za redizajn procesa knjiženja poreskih obaveznika, odnosno centralizovano vođenje registra poreznih obaveznika.

U saradnji sa Ministarstvom finansija, nastaviti aktivnosti u cilju otklanjanja utvrđenih razloga za pojavu značajnog broja izvršenih uplata javnih prihoda koji se ne mogu evidentirati na karticama poreznih obaveznika.

Preporučuje se uvid u dokumentaciju i utvrđivanje razloga različitog iskazivanja podataka o ostvarenim javnim prihodima iz nadležnosti Porezne uprave sa podacima s kojim raspolaze Ministarstvo finansija i poduzimanje aktivnosti u skladu sa utvrđenim.

5.2.3 Aktivnosti i spremnost Porezne uprave za implementaciju Zakona o porezu na dohodak

Reforma načina obračunavanja poreza na dohodak fizičkih lica donosi sa sobom potrebu za promjenom poreznih procesa u odnosu Porezne uprave do poreznih obaveznika i do drugih javnih institucija, i to na način da zahtijeva elektronsko poslovanje, integraciju poreznih evidencija i poreznog registra sa drugim registrima u državi, internu reorganizaciju i promjenu strukture zaposlenih sa posebnim fokusom na potrebnom dodatnom stručnom IT osoblju, kao i promjeni poreznog informatičkog sistema bez kojeg sve navedene reforme nije moguće realizovati u praksi.

Od strane Porezne uprave donesen je Plan aktivnosti za implementaciju Zakona o porezu na dohodak, o čijoj realizaciji se podnosio izvještaj Odboru za nadzor nad implementacijom Zakona o porezu na dohodak, formiranom od strane Vlade FBiH. U svrhu realizacije poslova iz njene nadležnosti, Porezna uprava je u 2008. godini provodila predviđene aktivnosti koje su se odnosile na obezbjeđenje adekvatnog softverskog rješenja, usklađivanje IT hardversko softverske infrastrukture odgovarajućeg kapaciteta, kao i dovoljnog broja stručnog i obučenog IT osoblja koje je neophodno da pruži adekvatnu podršku i razvoj. Vezano za primjenu navedenih zakona, traženo je dodatno upošljavanje 40 službenika, ali je odobren prijem 10 novih uposlenika, od čega 5 informatičara, čija procedura prijema nije bila završena u vrijeme obavljanja konačne revizije.

Budžetskim zahtjevom za 2008. godinu traženo je 3.200.000 KM, od čega 1.500.000 KM za nabavku softvera i formiranje adekvatne baze podataka koja će omogućiti primjenu Zakona o porezu na dohodak i Zakona o porezu na dobit, te aplikativni razvoj u oblasti inspekcije, prisilne naplate i 1.700.000 KM za nabavku opreme. Budžetom su odobrena sredstva u iznosu od 2.125.000 KM, a naknadno je Vlada FBiH preraspodjelom za navedene namjene odobrila još dodatnih 580.000 KM, što ukupno čini 2.705.000 KM.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, rokovi za implementaciju novog Zakona o porezu na dohodak fizičkih lica, visina osiguranih budžetskih sredstva, te ograničeni kadrovski resursi nužno su ograničili potrebnu modernizaciju kompletnog poreznog informacionog sistema Porezne uprave na minimalni obim, te je iz tog razloga **objavljen tender čiji predmet javnog nadmetanja je bila prva faza Novog poreznog informacijskog sistema (nPIS-a), uz pretpostavku da će se nastaviti sa ostalim fazama kada budu obezbijedena finansijska sredstva.** Postupak izbora dobavljača za nabavku softvera započeo u martu 2008. godine, zbog dugotrajne procedure u provođenju istog (dva puta obustavljan zbog ulaganja žalbi od strane učesnika), okončan je potpisivanjem ugovora sa odabranim dobavljačem „Hermes SoftLab“ d.o.o. Sarajevo, tek u novembru 2008. godine u vrijednosti od 684.450 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, navedenim bi se izvršila konsolidacija i nadogradnja poreznog registra (centralnog registra poreznih obaveznika) i omogućilo procesuiranje prijava za porez na dohodak fizičkih lica i porez na dobit, te uvedeno elektronsko poslovanje (e – portal) **(I Faza – Osiguranje podrške centralnoj registraciji, novom porezu na dohodak**

fizičkih lica i dobit). Također je izvršena i nabavka dijela računarske opreme (260 radnih stanica u vrijednosti od 292.640 KM, te su od strane Radne grupe za edukaciju uposlenih organizovana i provedena 3 kruga edukacije za uposlenike 10 kantonalnih poreznih ureda, koji će raditi na direktnoj primjeni Zakona o porezu na dohodak, kao i inspektora. Kao što smo, u izvještaju, naprijed naveli pokrenute su i aktivnosti, vezane za korištenje licencirane bežične SDH mreže, kojom bi se u značajnoj mjeri unaprijedila IT komunikacija, a sve do tada koristit će se ADSL mreža telekom operatora. Što se tiče novog softvera isti je u vrijeme obavljanja revizije bio u fazi testiranja.

Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak bilo je predviđeno da će Porezna uprava od 1. jula 2009. godine početi izdavanje poreznih kartica. Međutim, kako bi se dalo vremena da se predložene izmjene na Obrascu porezne kartice usvoje od strane nadležnih organa, te kako bi porezni obaveznici koji su do sada popunili zahtjeve za izdavanje poreznih kartica iste mogli usuglasiti sa navedenim izmjenama, kao i obezbijedilo dodatno vrijeme za testiranje aplikacije na osnovu usaglašenih stavova između Ministarstva finansija i Porezne uprave, a bez urađenih izmjena Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak, javnost je obaviještena da se rok za predaju Zahtjeva za izdavanje poreznih kartica od strane poslodavaca sa 01.05.2009. godine pomjera na 01.07.2009. godine, kao i da se istovremeno pomjera i rok za izdavanje poreznih kartica od strane Porezne uprave sa 01.07.2009. godine na 01.09.2009. godine. Imajući u vidu da je Zakonom o porezu na dohodak (objavljenom 05.03.2008. godine), bilo predviđeno da će se u roku od 60 dana donijeti Pravilnik o primjeni Zakona o porezu na dohodak, a da je isti objavljen tek 23.10.2008. godine, što je prouzrokovalo produženje roka za izdavanje poreznih kartica, ne možemo potvrditi da su nadležne institucije pravovremeno provele potrebne aktivnosti u cilju primjene navedenog Zakona.

Obzirom da se cjelokupni projekat nPIS-a (novog poreznog informacionog sistema) dijeli u 3 ključne faze, od kojih su se u 2008. godini osigurali resursi samo za implementaciju I faze koju smo naprijed objasnili, u narednom periodu potrebno je obezbijediti sredstva za implementaciju II i III faze izgradnje nPIS-a. U II fazi (Modernizacija poreznog knjigovodstva i pojednostavljenje načina plaćanja poreza i doprinosa) – trebalo bi biti implementirano novo porezno knjigovodstvo za sve vrste poreza, te procesuiranje prijava za sve vrste poreza, što djelimično uključuje nadgradnju elektronskog poslovanja, nadgradnju modula za procesuiranje prijava, djelimičnu kontrolu i reviziju i prinudnu naplatu. U III fazi (Modernizacija podrške ostalim porezima i drugim postupcima u poreznoj administraciji) treba se obezbijediti podrška kontroli i reviziji, postupcima žalbe na 1. stepenu, sistemu upravljanja informacijama (MIS), te drugim postupcima, s tim da izgradnja tih modula djelimično zahtijeva nadogradnju većine već uvedenih. S tim u vezi ističemo da su od strane Porezne uprave u Budžetskom zahtjevu za 2009. godinu, za jačanje informatičkog sistema vezano za primjenu Zakona o porezu na dohodak tražena sredstva u iznosu do 2.836.420 KM (od čega 534.280 KM na poziciji izdataka za materijal i usluge i 2.302.140 KM na poziciji kapitalnih izdataka – za hardwear 260.100 KM i 2.042.040 KM za nastavak implementacije II faze izgradnje nPIS-a). Uvidom u odobreni Budžet Porezne uprave za 2009. godinu utvrđeno je da je istoj odobreno 1.200.000 KM na ime podrške implementaciji Zakona o porezu na dohodak, i to na poziciji tekućih transfera, što čini 42,30 % traženih sredstava na osnovu čega se ne može potvrditi da su osigurana potrebna sredstva kako bi informacioni sistem u potpunosti podržao poreznu reformu.

Izvršiti analizu provedenih aktivnosti u proteklom periodu, vezanih za implementaciju Zakona o porezu na dohodak, sa posebnim osvrtom na uzroke koji su doveli do kašnjenja u izdavanju poreznih kartica, te u skladu sa konstatovanim poduzeti adekvatne mjere u cilju dosljednog izvršavanja zakonskih propisa iz nadležnosti Porezne uprave.

Imajući u vidu da je nadogradnja „Novog poreznog informatičkog sistema Porezne uprave“ (nPIS-a) neophodna u implementaciji postojećih poreznih zakona, potrebno je sačiniti detaljni Plan finansijskih potreba za razvoj istog u narednom periodu, te u saradnji sa Ministarstvom finansija poduzeti aktivnosti u cilju realizacije plana.

5.2.4 Aktivnosti i problematika poslova prinudne naplate

Na osnovu uvida u dokumentaciju, konstatovano je da aktivnosti Porezne uprave u poslovima prinudne naplate nisu unaprijedene u odnosu na prethodnu godinu. Obzirom da je izrada novog Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji i dalje u toku, nismo se mogli uvjeriti da je organizacijski učinjen

značajniji pomak i napredak. I dalje je prisutan problem nedovoljnog broja uposlenih u Sektoru za prinudnu naplatu i inspekcijски nadzor, (a posebno u Odsjeku za prinudnu naplatu), kao i neadekvatna uposlenost kadrova (poslove uglavnom obavljaju pravници). Prema izjavama rukovodioca ovog Sektora, iako je još u oktobru 2007. godine, prezentirano dosta loše i nezadovoljavajuće stanje prinudne naplate, najviše zbog neadekvatne sistematizacije, nedovoljnog broja uposlenih i neadekvatnih stručnih kadrova, nije učinjen nikakav napredak. Konstatovano je da za obradu podataka u prinudnoj naplati ne postoji IT program, odnosno aplikativni modul za podršku, tako da podaci nisu objedinjeni, već se mjesečno dostavljaju izvještaji od strane kantonalnih poreznih ureda u Sektor, na osnovu kojih se sačinjava Informacija o prinudnoj naplati.

Prema prezentiranoj dokumentaciji, ukupan broj predmeta u prinudnoj naplati na dan 31.12.2007. godine bio je 47.979, a na dan 31.12.2008. godine 47.860. U odnosu na prethodnu godinu, nešto bolji rezultati ostvareni su samo u odjeljenjima Goražde i Mostar. Prema podacima iz Kumulativnog izvještaja o aktivnostima Odsjeka za prinudnu naplatu, za period 01.01. – 31.12.2008. godine, u 2008. godini ukupno stanje neizmirenih poreznih obaveza koje se nalaze u postupku prinudne naplate iznosi 934.147.415 KM. **Ističemo da nam nisu prezentirani potpuni podaci, na dan 31.12.2008. godine, o stavljenim zakonskim hipotekama na imovinu poreznih obaveznika u korist Porezne uprave, u skladu sa članom 50. Zakona o poreznoj upravi, ukoliko isti ne plate razrezanu poreznu obavezu, u roku određenom u nalogu za plaćanje.**

Pravilnikom o procedurama prinudne naplate poreznih obaveza, koji je donesen u skladu sa članom 62. Zakona o poreznoj upravi FBiH, predviđeno je da ukoliko se nakon završetka postupaka prodaje i ustupanja robe Federaciji BiH sva imovina ne proda, preostali predmeti se trebaju vratiti dužniku. Međutim, u praksi se dešavaju slučajevi da je u međuvremenu pravno lice (dužnik) prestalo da radi pa se roba ne može vratiti istom, a ista je uskladištena i prouzrokuje daljnje troškove zakupa, čuvanja, itd. na teret Porezne uprave. Obzirom da navedeni Pravilnik, niti Zakon o Poreznoj upravi nije regulisao ovakve slučajeve, potrebno je inicirati donošenje Izmjena i dopuna Pravilnika o procedurama prinudne naplate poreznih obaveza u dijelu načinu postupanja sa robom koja je izuzeta u postupku prinudne naplate. Na potrebu regulisanja navedenog, ukazano je i prilikom vršenja popisa imovine oduzete u postupku prinudne naplate u 2008. godini, u Kantonalnom poreznom uredu u Goraždu.

U narednom periodu, potrebno je kroz razvoj „Novog informacionog poreznog sistema“ (nPIS-a) razviti aplikativni modul za podršku, koji će omogućiti procesuiranje i praćenje svih koraka u postupku prinudne naplate, na nivou Porezne uprave, u cilju efikasnije naplate javnih prihoda.

Potrebno je, uz informacionu podršku putem softvera, na nivou Središnjeg ureda uspostaviti pomoćnu evidenciju upisanih hipoteka, koje se stavljaju ukoliko porezni obaveznici ne plate porezne obaveze u roku određenom u nalogu za plaćanje, u skladu sa članom 50. Zakona o poreznoj upravi.

Prema Federalnom ministarstvu finansija inicirati donošenje Izmjena i dopuna Pravilnika o procedurama prinudne naplate poreznih obaveza, u vezi sa načinom postupanja sa oduzetom robom koja je izuzeta u postupku prinudne naplate, a ista se ne može vratiti dužniku nakon svih poduzetih postupaka prodaje.

5.3 Budžet za 2008. godinu

U Godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta za 2008. godinu, iskazani su rashodi i izdaci u iznosu od 45.721.999 KM. Budžetom FBiH za 2008. godinu odobrena sredstva Poreznoj upravi od 41.015.241 KM, uvećana su odobravanjem sredstva iz Tekuće rezerve Vlade FBiH u iznosu od 1.134.092 KM i unutarnjim preraspodjelama na osnovu Odluke Vlade FBiH i Rješenja Federalnog ministarstva finansija 6.449.853 KM. Prema izjavi odgovorne osobe, od strane Federalnog ministarstva finansija (bez relevantnog dokumenta), izvršeno je umanjenje zakonski odobrenog budžeta (48.599.186 KM) u iznosu od 1.885.780 KM, i to na pozicijama kapitalnih izdataka i izdataka za materijal i usluge.

Iznad odobrenog operativnog budžeta, na navedenim pozicijama, stvorene su obaveze u iznosu od 710.226 KM, koje su naknadno, u skladu sa Zaključkom Vlade FBiH, V broj 142/09 od 24.02.2009. godine i Instrukcijom Ministarstva finansija od 11.03.2009. godine, uknjižene u trezorsku aplikaciju na dugovnoj strani konta 591113 – Ostvareni rashodi iznad operativnog budžeta i iskazane u godišnjim finansijskim izvještajima za 2008. godinu.

Struktura izvršenja rashoda i izdataka Porezne uprave za 2008. godinu data je, u tabeli, u prilogu ovog Izvještaja.

5.4 Tekući rashodi

5.4.1 Izdaci za bruto plaće

Izdaci za bruto plaće u 2008. godini iznosili su 31.714.300 KM, što predstavlja 69,36 % ukupnih rashoda i izdataka Porezne uprave.

Naknade za vrijeme plaćenog odsustva sa posla iskazane su u iznosu od 110.054 KM, a najvećim dijelom odnose se na naknade za porodiljsko odsustvo. Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da se prilikom obračuna i isplate naknade za porodiljsko odsustvo različito postupalo od strane Središnjeg ureda i kantonalnih poreznih ureda. Također, isplata navedene naknade nije definisana Pravilnikom o plaćama, naknadama i drugim materijalnim pravima državnih službenika i namještenika Porezne uprave FBiH. Tako smo utvrdili da se uposlenicima, za vrijeme porodiljskog odsustva, od strane kantonalnih poreznih ureda Tuzla, Mostar, Bihać i Livno isplaćuje 100 % neto plaća, Orašje 80 % neto plaće, Ljubuški 70 % neto plaće (i od strane svih sa pripadajućim doprinosima), dok kantonalni porezni ured Sarajevo i Središnji ured uopće ne isplaćuju istu.

Imajući u vidu da se naknada za porodiljsko odsustvo nije mogla planirati, u skladu sa Instrukcijama za sačinjavanje budžetskog zahtjeva, da se različito postupalo od strane kantonalnih poreznih ureda i da je obračun i isplata istih vršena bez relevantne dokumentacije, ne može se potvrditi opravdanost navedenog načina obračuna i isplate naknade za porodiljsko odsustvo.

Izdatke za bruto plaće i naknade isplaćivati samo za namjene i u visini utvrđenoj u posebnom dijelu Budžeta FBiH, a u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH.

5.4.2 Izdaci za materijal i usluge

U finansijskim izvještajima Porezne uprave za 2008. godinu, u okviru izdataka za materijal i usluge, izdaci za unajmljivanje imovine i opreme iskazani su u iznosu od 360.423 KM, od čega se na iznajmljivanje poslovnih prostora za smještaj organizacionih jedinica Porezne uprave odnosi 264.595 KM i 95.828 KM na iznajmljivanje skladišta za potrebe smještaja zaplijenjene robe u postupku prinudne naplate.

Vežano za iznajmljivanje poslovnih prostora ističemo da 12 organizacionih jedinica Porezne uprave koristi poslovne prostore za koje plaća zakup, od čega se na godišnjem nivou za potrebe smještaja Kantonalnog poreznog ureda Tuzla izdvaja 65.434 KM, Kantonalnog poreznog ureda Livno 59.568 KM i Kantonalnog poreznog ureda Novi Travnik 54.612 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, konstatovano je da je Porezna uprava poduzimala aktivnosti prema resornom Ministarstvu finansija, Vladi FBiH i likvidatoru Zavoda za platni promet FBiH u vezi iznalaženja rješenja za smještaj svojih organizacionih jedinica, kako bi se smanjili izdaci za unajmljivanje poslovnih prostora.

U saradnji sa resornim Ministarstvom finansija, i dalje poduzimati aktivnosti u cilju iznalaženja trajnog rješenja za smještaj organizacionih jedinica Porezne uprave, odnosno smanjenja izdataka za unajmljivanje imovine i opreme.

5.5 Nabavke i kapitalni izdaci

U revidiranoj godini, po sistemu „staro za novo“, izvršena je nabavka 2 Golfa V u vrijednosti od 91.074 KM i 13 Škoda Fabia u vrijednosti od 272.731 KM, a na osnovu Odluke direktora Porezne uprave o nabavci stalnih sredstava donesenoj u skladu sa Odlukom Vlade FBiH od 07.05.2008. godine, o odobravanju prodaje/ nabavke po principu „staro za novo“ putničkih vozila za potrebe Porezne uprave. Porezna uprava je odabir dobavljača (AC Quattro d.o.o. Sarajevo i ASA PSS d.o.o. Sarajevo) izvršila provođenjem otvorenog postupka (lot – 1 i lot -2) na način da je procijenjena vrijednost starih vozila, koja su se prodavala, bila jedan od kriterija za vrednovanje ponuda. Međutim, ističemo da procedura nabavke stalnih sredstava po sistemu „staro za novo“ nije utvrđena Zakonom o javnim nabavkama BiH, iz kojeg razloga smatramo da bi postupke za nabavku i prodaju vozila trebalo razdvojiti. U skladu sa Računovodstvenim politikama za federalne budžetske korisnike i Trezor, Porezna uprava je nabavku novih vozila u finansijskim izvještajima, na poziciji

kapitalnih izdataka, iskazala u iznosu od 342.005 KM, odnosno kao razliku između nabavne vrijednosti novih vozila (363.805 KM) i „procjenjene“ vrijednosti rabljenih vozila 21.800 KM. Zbog navedenog načina evidentiranja, kapitalni izdaci, u finansijskim izvještajima, ne odražavaju tačan i istinit prikaz izvršenja.

Izdaci za gorivo iskazani su iznosu od 210.892 KM, a odabir dobavljača izvršen je na način da su Središnji ured i Kantonalni porezni ured Sarajevo proveli otvoreni postupak (75.389 KM), dok su ostali kantonalni porezni uredi, na osnovu date saglasnosti direktora, samostalno vršili odabir dobavljača na osnovu konkurentskog zahtjeva za dostavljanje ponuda (135.503 KM), što nije u skladu sa članovima 6. i 10. Zakona o javnim nabavkama BiH, koji ne dozvoljava dijeljenje predmeta ugovora.

Provođenjem otvorenog postupka izvršena je nabavka 260 radnih stanica u vrijednosti od 292.640 KM (od dobavljača Optima IT d.o.o. Sarajevo) i 44 laptopa u vrijednosti od 97.564 KM (od dobavljača Godimerc d.o.o. Sarajevo). U tenderskoj dokumentaciji, za nabavku naprijed navedene opreme, definisani su sljedeći kriteriji za vrednovanje ponuda: stepen zadovoljenosti tehničkih karakteristika 40 %, cijena predmeta ponude 30 %, usluge tehničke pomoć i postgarantnog servisa 20 % i garantni rok 10 %. Uvidom u provođenje postupaka predmetnih nabavki, utvrdili smo da je imenovana Komisija za provođenje javnih nabavki, izvršila bodovanje pristiglih ponuda u skladu sa gore navedenim kriterijima, međutim, od strane iste nije prezentirano kako i na koji način je izvršeno bodovanje utvrđenog kriterija „stepen zadovoljenja ponuđenih tehničkih karakteristika opreme“. **Imajući u vidu naprijed navedeno i da u utvrđenoj Metodologiji za vrednovanje ponuda nije bio definisan način vrednovanja kriterija „stepen zadovoljenosti tehničkih karakteristika“, kao i da smo utvrdili da je bodovanje po navedenom kriteriju bilo odlučujuće za odabir dobavljača, ne može se potvrditi osnovanost izvršenog bodovanja po navedenom kriteriju, odnosno da je prilikom odabira dobavljača za nabavku radnih stanica i laptopa izabrana „ekonomski najpovoljnija ponuda“, u skladu sa članom 34. Zakona o javnim nabavkama BiH.**

Odabir dobavljača za nabavku goriva vršiti uz dosljedno poštivanje članova 6. i 10. Zakona o javnim nabavkama BiH.

Jasno definisati kriterije, sa mjerljivim parametrima, na osnovu kojih će se izvršiti bodovanje tehničkih karakteristika ponuđene opreme (ili njenog kvaliteta), koji moraju biti objektivni, mjerljivi i brojčano iskazivi, u cilju odabira „ekonomski najpovoljnije ponude“ u skladu sa članom 34. Zakona o javnim nabavkama BiH.

5.6 Ostali nalazi

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da još uvijek nisu okončani postupci koji se vode po osnovu podnesenih tužbi zaposlenih radi ostvarenja prava iz radnih odnosa, vezano za manje isplaćeni regres i neisplaćene jubilarne nagrade u 2005. godini. Ukupna vrijednost tužbenog zahtjeva (802 uposlenika), po osnovu manje isplaćenog regresa, iznosi 191.247 KM a parnični troškovi 111.276 KM. Nadležni sud donio je presude u korist tužitelja, ali su od strane Porezne uprave podnesene žalbe, tako da je većina sporova još uvijek u toku, dok je određeni broj presuda postao pravosnažan i izvršan. Od strane 334 službenika Porezne uprave podignute su i tužbe po osnovu neisplaćenih u 2005. godini jubilarnih nagrada, u skladu sa Kolektivnim ugovorom za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH, na tužbeni zahtjev u ukupnom iznosu od 209.579 KM. Prema prezentiranoj dokumentaciji, svim tužiteljima su iz redovnih sredstava, na osnovu rješenja, isplaćena dugovanja po osnovu jubilarne nagrade, u decembru 2006. i januaru 2007. godine. Međutim, sve tužbe nisu povučene jer podnosioci tužbenih zahtjeva traže isplatu sudskih troškova (75.286 KM) i kamata.

Zaključkom Općinskog suda u Sarajevu od 15.12.2008. godine, Porezna uprava je obaviještena da je sa Jedinostvenog računa Trezora FBiH, 10.03.2008. godine, provedeno u djelo sudsko izvršno rješenje, vezano za prinudnu naplatu novčanog potraživanja po osnovu neisplaćenih jubilarnih naknada iz 2005. godine. Obzirom da je Porezna uprava izmirila osnovni dug po navedenom osnovu, u cilju provjere navedenih isplata kontaktirano je Ministarstvo finansija, na osnovu čijeg obavještenja je utvrđeno da je 8 uposlenika 2 puta naplatilo iznos glavnice (4.188 KM). Porezna uprava je 08.06.2009. godine od Ministarstva finansija zatražila dostavljanje podataka o svim prethodnim isplata na ime jubilarnih naknada i razlike naknade za korištenje godišnjeg odmora iz 2005. godine radi evidencije koju vodi Središnji ured. Na ime uposlenika koji su se naplatili dva puta po istom osnovu, poslata je opomena pred tužbu, na osnovu koje je izvršen

povrat više isplaćenih sredstava na Depozitni račun FBiH, međutim, i dalje je neriješeno pitanje povrata sredstava na ime kamata koje su isplaćene za period od dana isplate glavnice do dana povrata duplo isplaćenih sredstava.

Imajući u vidu da se sredstva za izvršenje sudskih presuda i izvršnih rješenja izvršavaju iz odobrenog budžeta Ministarstvu finansija, Porezna uprava se, u vezi obezbjeđenja sredstava za isplatu pravosnažnih presuda, dostavljanja podataka na znanje i traženja uputa za daljnje postupanje, u više navrata obraćala istom Međutim, može se konstatovati da nije ostvarena međusobna koordinacija. Navedeno je značajno i iz razloga što je potrebno skratiti put realizacije, u cilju uštede sredstava na ime troškova izvršenja i zateznih kamata.

Kako bi se obezbjedila sredstava za izmirenje pravosnažnih presuda po osnovu manje isplaćenog regresa i jubilarnih nagrada iz 2005. godine, i dalje poduzimati aktivnosti prema Ministarstvu finansija, u cilju uštede sredstava na ime sudskih troškova i zateznih kamata (koje se obračunavaju zbog neizmirenih dugovanja u zakonskom roku).

Potrebno je izvršiti usaglašavanje podataka o izvršenim isplatama, u prethodnom periodu, jubilarnih nagrada od strane Ministarstva finansija, po osnovu sudskih izvršnih rješenja i od strane Porezne uprave iz redovnih sredstava, kako bi se mogla provesti procedura povrata eventualno duplo isplaćenih sredstava po istom osnovu.

6. KOMENTAR

Na dostavljeni Nacrt Izvještaja o obavljenoj reviziji finansijskih izvještaja Porezne uprave Federacije BiH za 2008. godinu, Porezna uprava se je očitovala dopisom Broj: 10/04 -14 – 1 – 1772/09 – E.J. od 14.07.2009. godine. U navedenom očitovanju data su obrazloženja vezana za provođenje postupaka nabavki goriva, radnih stanica i laptopa, obračun i isplate naknada za porodiljsko odsustvo, kao i obrazloženja i mišljenje na date preporuke u revizorskom izvještaju u vezi kašnjenja u izdavanju poreznih kartica u 2009. godini, pokretanju inicijative za donošenje Izmjena i dopuna Zakona o poreznoj upravi FBiH i Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave FBiH, te obavljanju poslova prinudne naplate. Dio datih primjedbi je prihvaćen i inkorporiran u Konačan Izvještaj o obavljenoj reviziji Porezne uprave za 2008. godinu. Međutim, najveći dio primjedbi nije prihvaćen jer nije priložena relevantna dokumentacija i dato adekvatno obrazloženje, koje bi uticalo na izmjenu nalaza. Detaljno pojašnjenje dato je u Komentaru na dostavljeno očitovanje na Nacrt Izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2008. godinu, koje je dostavljeno menadžmentu uz Konačan Izvještaj. Porezna uprava je, također, u očitovanju navela da će u budućem periodu, postupiti po datim preporukama iz izvještaja, te poduzeti aktivnosti u skladu sa svojim mogućnostima.

Direktor sektora za finansijsku reviziju:
Munib Ovčina, dipl. oec.

Voda tima:
Nasiha Biberović, dipl. oec.
Član tima:
Vildana Šahbegović, dipl. oec.

Prilog br. 1.
Izvršenje budžeta Porezne uprave FBiH na dan 31.12.2008. godine
Izraženo u KM

Rd. broj	Vrsta rashoda	Budžet za 2008. god.	Tekuća rezerva u 2008.god.	Zakonska preraspodjela sredstava	Budžet za 2008.god sa zakonskim izmjenama ¹ (od 3 do 5)	Smanjenje zakonskog budžeta ²	Operativni budžet za 2008. god. ³ (od 6 do 7)	Izvršenje budžeta za 2008.god.	Izvršenje budžeta za 2007.god.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I	Tekući izdaci	38.890.241	1.134.092	5.869.853	45.894.186	-1.088.901	44.805.285	43.721.217	37.048.719
1.	Bruto plate zaposlenih	24.082.091	761.460	4.000.404	28.843.955	-	28.843.955	28.547.673	23.169.261
2.	Naknade troškova zaposlenih	7.508.705	285.065	842.284	8.636.054	-	8.636.054	7.772.193	7.055.620
3.	Doprinosi poslodavca	2.769.445	87.567	351.662	3.208.674	-	3.208.674	3.166.627	2.577.622
4.	Putni troškovi	280.000	-	80.333	360.333	-70.003	290.330	226.203	216.119
5.	Izdaci za energiju	900.000	-	- 70.000	830.000	-225.000	605.000	724.332	652.333
6.	Izdaci za komunalne usluge	1.000.000	-	70.000	1.070.000	-238.533	831.467	1.040.550	1.028.361
7.	Nabavka materijala	850.000	-	1.188	851.188	-207.588	643.600	722.353	895.400
8.	Izdaci za usluge prevoza i goriva	350.000	-	17.753	367.753	-87.506	280.247	290.782	264.143
9.	Unajmljivanje imovine i opreme	350.000	-	12.530	362.530	-60.265	302.265	360.423	315.855
10.	Izdaci za tekuće održavanje	500.000	-	-	500.000	-124.997	375.003	456.289	596.777
11.	Osiguranje i bankarske usluge	100.000	-	-	100.000	-25.003	74.997	81.500	86.495
12.	Ugovorene usluge	200.000	-	563.699	763.699	-50.006	713.693	332.292	190.833
II	Tekući grantovi	-	-	-	-	-	-	-	-
III	Kapitalni grantovi	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	Kapitalni izdaci	2.125.000	-	580.000	2.705.000	-796.879	1.908.121	2.000.782	915.315
1.	Nabavka opreme	1.445.000	-	100.000	1.545.000	-541.877	1.003.123	1.147.881	915.315
2.	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	680.000	-	480.000	1.160.000	-255.002	904.998	852.901	-
V	SVEUKUPNO	41.015.241	1.134.092	6.449.853	48.599.186	-1.885.780	46.713.406	45.721.999	37.964.034
	Broj zaposlenih	1.340			1.340		1.340	1.290	1.321

¹ Budžet za 2008. godinu sa izmjenama koje su propisane Zakonom o izvršavanju budžeta FBiH za 2008. godinu (Odluke Vlade FBiH i Rješenja Federalnog ministarstva finansija)

² Smanjenje zakonskog budžeta izvršeno od strane Federalnog ministarstva finansija

³ Ukupno odobreni operativni budžet za 2008. godinu